

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ บทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

แนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์

นาฏศิลป์ไทยกำลังจะหายไปนาฏศิลป์ไทยเป็นการร่ายรำที่มนุษย์ได้ปรุงแต่งจากลีลาตามธรรมชาติให้สวยงามดงามโดยมีดนตรีเป็นองค์ประกอบในการร่ายรำ ซึ่งนาฏศิลป์ของไทยแบ่งออกตามลักษณะของรูปแบบการแสดงเป็นประเภทใหญ่ ๆ ๔ ประเภท คือ โขน ละคร รำระบำ และการแสดงพื้นเมือง ซึ่งสร้างสรรค์สุนทรียะด้านจิตใจและอารมณ์ให้กับคนในสังคมและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สามารถสะท้อนภาพวิถีชีวิตและกิจกรรมของคนในสังคม

๑. กลุ่มผู้คนสร้างงานเป็นผู้ที่คิดริเริ่มสร้างสรรค์งาน จึงควรมีแนวทางในการอนุรักษ์ ดังนี้

- กลุ่มผู้สร้างงานนาฏศิลป์แนวอนุรักษ์ ควรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีรสนิยมที่จะสร้างผลงานด้านนาฏศิลป์ โดยศึกษาค้นคว้าจากชุมชนท้องถิ่น เพื่อค้นหานาฏศิลป์ที่มีคุณค่าจากภูมิปัญญาชาวบ้าน และที่สำคัญคือ จะต้องเข้าใจวิธีการสื่อสารเพื่อให้ไปถึงผู้ชม จึงจำเป็นต้องพัฒนาตัวเองให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ตลอดเวลา
- กลุ่มผู้สร้างงานนาฏศิลป์ในระบบการเรียนการสอน ผู้สอนควรสร้างโอกาสในการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย ไม่เฉพาะแต่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ควรสร้างโอกาสในการเรียนรู้โดยผ่านสื่อทุกประเภท
- การสร้างค่านิยมใหม่ ในองค์กรทั้งที่เป็นของรัฐ หรือเอกชน ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนผู้สร้างงานนาฏศิลป์แนวอนุรักษ์ เพื่อดูความสนใจของผู้ชมผู้สร้างงานอาจพัฒนารูปแบบเดิมให้มีความทันสมัย กระชับมากขึ้น
- การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย ได้แก่
 - โครงการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย
 - โครงการสืบสานนาฏศิลป์พื้นบ้าน
 - โครงการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย ในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการทำมาหากินของแต่ละชุมชน
 - โครงการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย ที่เกี่ยวกับความเชื่อของแต่ละชุมชน
 - องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้การสนับสนุนผู้สร้างงานนาฏศิลป์ไทยในแนวอนุรักษ์และควรยกย่องเชิดชู

๒. กลุ่มผู้ชม

แนวทางในการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับผู้ชม และแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย มีดังนี้

๑. ให้ความรู้พื้นฐานในด้านการแสดงนาฏศิลป์ทุกประเภต้นับตั้งแต่ประวัติความเป็นมาลักษณะการแสดง ขนบนิยมในการแสดง รูปแบบลีลาท่ารำ การ ตีบท ความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงที่ละชุดต้องให้ความรู้แก่ผู้ชมทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ชมการแสดงนาฏศิลป์ไทยทุกประเภท ทั้งในรูปแบบเดิมและรูปแบบที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ เพื่อจุดประกายให้เกิดความคิด ในการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์เปรียบเทียบผลงานการแสดง

วิธีการดำเนินการ มีแนวทาง ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์ไทยทุกประเภทออกสู่สายตาสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรจัดแสดงเฉพาะงานเทศกาลประจำปี ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันและองค์กรทุกแห่งที่เกี่ยวข้องกับศิลปะทางด้านนาฏศิลป์

๒. ประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวาง โดยพยายามสอดแทรกไปในทุกๆ สื่อที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้แก่ประชาชน สร้างค่านิยมแก่เด็กวัยรุ่นให้หันกลับมาสนใจนาฏศิลป์ไทยซึ่งสื่อมวลชนจะช่วยได้มากในเรื่องนี้